

KULTUR

Information

KUNST LITTERATUR
NOVEMBER 15, 2022
ANMELDELSE NIELS LYKSTED

DAVIDS SAMLING: Claus Rohland

‘Kun den rejsende er fremmed’ – Fotografiske indtryk af Mellemøsten

Tekst & Foto: © Niels Lyksted – all rights reserved

Nedbrydningens æstetik – stemninger fra Mellemøsten

Det er ikke en helt almindelig fotoudstilling, Davids Samling byder på i de kommende måneder. Museet plejer nemlig at invitere på fotoudstillinger af dokumentarisk karakter, som kaster nyt lys over interessante forhold i Mellemøsten. Det er imidlertid ikke tilfældet her, idet man har valgt udelukkende at vise stemningsbilleder fra området. Vi får ikke engang oplyst, hvor og hvornår de enkelte fotos er taget, eller hvad de forestiller.

Hertil kommer, at fotografen hverken har brugt stativ eller arbejdet med avancerede lyssætninger. Tværtimod, der er tale om ganske almindelige rejsefotos, der oprindeligt udelukkende skulle vises for venner og bekendte som lysbilleder på et lille lærred i dagligstuen.

Foto: © Niels Lyksted – all rights reserved

Snapshots

Det er kunstneren Claus Rohland, som har taget billederne på roadtrips i Egypten, Tyrkiet, Irak og Syrien tilbage i 1975 og 1977. Motiverne er udelukkende snapshots af dagliglivet, som det udfoldede sig for knap 50 år siden. Vi genkender altså ikke velkendte monumenter, så vi kan stedsbestemme billederne. Med enkelte undtagelser: Har man rejst i Ægypten, kan man formentlig genkende en moske i Cairo og en sejltur på Nilen. Formålet med denne specielle udstilling er nemlig at skabe rene æstetiske stemninger.

Tidens tand

Det der gør udstillingen helt anderledes er, at tidens tand har været en afgørende medspiller for Claus Rohland. Lysbillederne har nemlig været opbevaret siden 70'erne i en kælder på Østerbro, hvor de har været udsat for fugt og temperatursvingninger. Og det har nedbrudt billederne i forskellig grad. Kunstneren har efterfølgende bearbejdet, hvad der var tilbage på filmen, ved at forstørre og beskære motiverne. Resultatet er forbløffende.

Foto: © Niels Lyksted – all rights reserved

Studerer man fotografierne nærmere – og helst på afstand, kan man i reglen genkende visse elementer i form af personer, så man kan afgøre om de fx opholder sig ude eller inde, og hvad de foretager sig. I andre tilfælde er der kun abstrakte billeder tilbage. Man kan så gætte på, hvad de er blevet udsat for. Er det kulde, varme eller fugtighed, som har været medspiller bag det viste fotografi?

Rorschach test

At aflæse mange af billederne er som at tage en Rorschach test. Udbyttet af at betragte billederne er derfor helt op til den enkelte. Det kan også sammenlignes med at afkode kubistiske malerier af Braque eller Picasso. I disse tilfælde kan man i reglen blive klogere ved at læse museernes tilhørende tekst, men sådanne findes ikke på denne udstilling.

Foto: © Niels Lyksted – all rights reserved

For at understrege, at grundmaterialet er tidligere tiders lysbilleder, har museet lavet en lille biograf med supplerende fotografier. Serien fremføres, som om den bliver vist på en gammeldags lysbilledkarrusel. Det gælder visuelt såvel som lydligt. For ældre besøgende et nostalgisk minde om en svunden tid.

Fremvisningen er tilsat en melankolsk underlægningsmusik af den unge, iranske kvindelige komponist Shida Shahabi spillet på prepareret klaver og cello. Musikken understreger på bedste vis udstillingens drømmeagtige karakter.

Vurdering

Takket være en kreativ bearbejdning af den oprindelige fotograf, billedkunstneren Claus Rohland, er de private lysbilleder nu blevet til kunstværker. Heldigvis præsenteres de ikke som normalt i glas og ramme. Ophængningen fremhæver dermed indtrykket af det anvendte fotografiske materiales ælde og forfald. Billederne er nemlig trykt på groft papir.

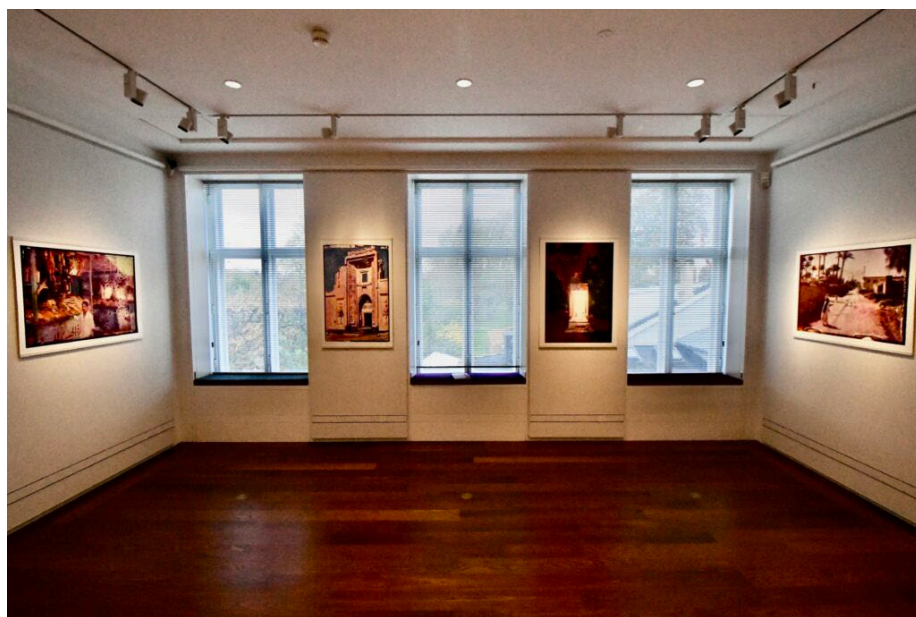

Foto: © Niels Lyksted – all rights reserved

Udstillingen er fornemt sat i scene af Davids Samling. Selv vindueskarmene er forsynet med lækkert betræk i forskellige farver, som matcher udstillingens. Siddepladserne giver behagelig tid til fordybelse. Godt tænkt og flot udført!

Konkurrencen blandt kunstmuseerne er hård netop nu med blandt andet Matisse's "Det røde atelier" på SMK, "Det kolde øje" på Louisiana og den retrospektive udstilling med Vilhelm Lundstrøm på Ordrupgaard. Men gå endelig ikke glip af denne lille perle. Den fortjener at blive set af et stort publikum!

Foto: © Niels Lyksted – all rights reserved

OBS! Udtrykket Kun den rejsende er fremmed i udstillingens titel er et citat fra den berømte forfatter til Skatteøen, **Robert Louis Stevenson**. Det lyder ”Der er ingen fremmede lande. Kun den rejsende er fremmed”. Det er altså os, der er de fremmede!

NB! En lignende billedbehandling er blevet anvendt af Cy Twombly. Han tog sine fotos med et polaroidkamera, hvilket giver små billeder med en glat og skinnende overflade. Herpå forstørrede han motiverne og beskar dem. Til sidst blev de trykt på rått papir lige som Claus Rohland har gjort.

Foto: © Niels Lyksted – all rights reserved

Davids Samling: “Claus Rohland: Kun den rejsende er fremmed. Fotografiske indtryk fra Mellemøsten” vises til den 9. april 2023. Bemærk, at museet har gratis adgang. Til udstillingen er udarbejdet et smukt katalog.

Se mere om DAVIDS SAMLING: Claus Rohland **her**